

2023

SOSYAL BİLGİLER

5. SINIF ÜNİTE DERS

NOTLARI

ÇEVREMİZDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER

ÜLKEMİZDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER

- İnsanların geçimlerini sürdürmek için yaptıkları her türlü üretim, dağıtım, pazarlama ve tüketim faaliyetlerini inceleyen bilim dalına **ekonomi** denir.
- İnsanların yaşamlarını devam ettirebilmek ve geçimlerini sağlayabilmek için yaptıkları her türlü faaliyetlere **ekonomik faaliyet** denir.
- İklim özellikleri, yeryüzü şekilleri, nüfusun dağılışı, su kaynakları vb. gibi nedenler ülkemizdeki ekonomik faaliyetlerin farklılık göstermesine neden olmaktadır.
- Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal elde edilmesine **üretim** denir.
- Üreticilerin ürettiği malların tüketiciye ulaştırılması **dağıtım** denir.
- Üretilen malın kullanılması veya hizmetten yararlanılmasına **tüketim** denir.

- Başlıca ekonomik faaliyet türleri şunlardır;

TARIM

HAYVANCILIK

SANAYİ

MADENCİLİK

ULAŞIM

TURİZM

TİCARET

ORMANCILIK

BALIKÇILIK

HİZMET
SEKTÖRÜ

TARIM

- Toprağın işlenmesi ve topraktan ürün elde edilmesi yoluyla topraktan faydalanma işlerinin tümüne **tarım** denir.
- Yüzey şekillerinin düz, toprakların verimli iklimin elverişli ve sulama imkânının iyi olduğu yerlerde tarım yapılır.
- Ülkemizin büyük bölümü tarımsal faaliyetler için uygundur. Doğu Anadolu bölgesinde yükselti ve iklimden dolayı tarım daha az yapılmaktadır.
- Ülkemizde farklı iklimlerin görülmesinden dolayı yetiştirilen tarım ürünleri çeşitliliği bakımından oldukça zengindir.
- Karadeniz İkliminde bol yağış isteyen çay, mısır ve fındık gibi ürünler yetiştirilir.
- Karasal İklimde soğuğa dayanıklı buğday, arpa, çavdar, yulaf ve şekerpancarı gibi tarım ürünleri yetiştirilir.
- Akdeniz İkliminde muz, turunçgiller, mısır, zeytin, haşhaş, tütün, incir ve üzüm gibi ürünler yetiştirilir.
- Gaziantep ve Şanlıurfa çevresinde kuraklığa dayanıklı kırmızı mercimek ve antepfıstığı yetiştirilir. Güney Doğu Anadolu Projesi'nin (GAP) devreye girmesiyle su sorunu azalmış böylece pamuk, mısır ve pirinç üretimi yapılabilmektedir.
- Ergene, Balıkesir ve Bursa ovalarında ayçiçeği, zeytin, pirinç, sebze ve meyve tarımı yapılmaktadır.

HAYVANCILIK

- Hayvanların yetiştirilmesine, bakılmasına ve hayvanlardan elde edilen ürünlerin pazarlanmasına **hayvancılık** denir.
- Ülkemizde tarıma elverişli yerlerin olmadığı, geniş mera ve otlakların olduğu yerlerde hayvancılık yapılmaktadır.
- Hayvanlardan et, süt ve yumurta elde edilir. Ayrıca hayvancılık, dokuma ve deri sanayisine ham madde sağlayan ekonomik bir faaliyettir.
- Küçükbaş hayvancılık, büyükbaş hayvancılık, kümes hayvancılığı, ipekböcekçiliği ve arıcılık başlıca hayvancılık çeşitleridir.
- Erzurum-Kars yöresinde yaz yağışları fazla olmasından dolayı geniş otlak alanları mevcuttur. Bu durum ise bu çevrede büyükbaş hayvancılığın gelişmesini sağlamıştır.
- Karasal iklimin etkisiyle bozkır bitki örtüsünün yaygın olduğu Konya, Ankara ve çevresinde küçükbaş hayvancılık gelişmiştir.
- Nüfusun fazla olduğu İstanbul, Ankara, Bursa, İzmir gibi şehirlerin çevresinde kümes hayvancılığı önemli bir ekonomik faaliyettir.

- Bursa, Batman, Antalya ve Diyarbakır'da ipekböcekçiliği yetiştiriciliği yapılır.
- Yeryüzü şekillerinin engebeli olduğu dağlık kesimlerde bitki çeşitliliği fazla olduğu için arıcılık faaliyetleri gelişme göstermiştir. Muğla, Ordu, Erzurum, Bingöl, Rize, Erzincan, Kars ve Hakkâri arıcılığın ön planda olduğu şehirlerdir.

SANAYİ

- Hammadde veya yarı işlenmiş maddelerin kullanıma hazır hale getirilmesi işlemine **sanayi** denir.
- İklim özellikleri, yeryüzü şekilleri ve ulaşım ağı bir yerde sanayi faaliyetlerinin yapılmasında belirleyici özelliklerdir.
- İstanbul, Bursa, İzmir, Adana, Manisa, Kayseri, Konya ve Gaziantep sanayinin geliştiği illerimizden bazılarıdır.
- Muş, Hakkâri, Ardahan, Bayburt, Tunceli, Gümüşhane ve Sinop sanayinin yeterince gelişmediği illerimiz arasındadır.
- Tahılların çok yetiştirildiği İç Anadolu Bölgesinde un, makarna ve bisküvi fabrikaları kurulmalıdır.

- Hayvancılığın çok geliştiği Doğu Anadolu Bölgesinde süt, et ve deri ürünlerine yönelik fabrikalar kurulmalıdır.
- Ormanların çok olduğu Karadeniz, Akdeniz ve Ege'de kâğıt, mobilya ve kereste fabrikaları kurulmalıdır.
- Ülkemizde sanayi en fazla Marmara bölgesinde gelişmiştir.
- Sanayi tesisleri kurulurken ham maddeye yakın yerler tercih edilmelidir. Bunun temel sebebi hem taşıma maliyetlerini azaltmak hem de çabuk bozulacak ürünün bozulmasını önlemektir.

TİCARET

- Kazanç amacıyla yapılan alım satım faaliyetlerine **ticaret** denir.
- Ülke içinde yapılan ticarete **iç ticaret**, ülkeler arasında yapılan ticarete de **dış ticaret** denir.
- Bir ülkenin ürettiği malları başka ülkelere satmasına **ihracat** veya **dış satım** denir.

- Bir ülkenin başka bir ülkeden mal satın alma işlemine **ithalat** veya **dış alım** denir.
- Ulaşım imkânlarının ve sanayi faaliyetlerinin yoğun olarak yapıldığı İstanbul, İzmir, Kocaeli, Mersin, Ankara, Bursa gibi şehirlerimizde ticaret de gelişmiştir.

TURİZM

- İnsanların gezmek, görmek, dinlenmek, eğlenmek ve tanımak gibi amaçlarla yaptıkları gezilere **turizm** denir.
- Gezmek, görmek, dinlenmek ve eğlenmek amacıyla yurt içi ve yurt dışı gezilere katılanlara **turist** denir.
- Turistlerin gittikleri yerlerde kaldıkları otel ve tatil köyü gibi yerlere **turistik tesis** adı verilir.
- Deniz turizmi, kış turizmi, kültür turizmi, sağlık turizmi, yayla turizmi, termalturizm gibi turizm çeşitleri vardır.
- Ülkemizin coğrafi açıdan uygun şartlara sahip olması, doğal kaynaklar bakımından zengin olması, yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi ve eski uygarlıklardan kalan birçok eserin bulunması turizm potansiyelini arttırmıştır.

- Doğal ve tarihî değerler bakımından oldukça zengin olan ülkemiz yabancı turist sayısı bakımından dünyada önemli ülkeler arasında bulunmaktadır.
- Ülkemizde güneşlenme süresinin fazlalığı, deniz suyu sıcaklığı ve sahillerinin güzelliği ile Akdeniz ve Ege kıyıları yaz turizmi açısından her yıl milyonlarca turist akınına uğramaktadır.
- Palandöken, Uludağ ve Erciyes Dağlarında kış turizmi, kaplıcaların bulunduğu Ege Bölgesinde sağlık turizmi, Akdeniz ve Karadeniz Bölgelerinde ise yayla turizmi gelişmiştir.
- Sağladığı gelirler sebebiyle turizme ülkemizde “bacasız sanayi” denilmektedir.

MADENCİLİK

- Yer altından çıkarılan değerli maddelere **maden** denir.
- Madenin yer altındaki miktarına **rezerv** denir.
- Yer altındaki madenlerin araştırılması, çıkarılması ve işletilmesiyle ilgili yapılan faaliyetlere **madencilik** denir.
- Ülkemiz maden rezervi ve çeşitliliği bakımından zengin bir ülkedir. Türkiye maden üretiminde 132 ülke arasında 28. sırada, üretilen maden çeşitliliğinde ise 10. sıradadır. Dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden 77'si ülkemizde bulunmaktadır.

- Ülkemizde maden çeşitliliğinin en fazla olduğu bölge ise Doğu Anadolu Bölgesi'dir.
- Ülkemizde maden arama için Maden Tetkik Arama (MTA)Enstitüsü kurulmuştur. Madenleri işletmek içinde Etibank kurulmuştur.

- Ülkemizde çıkarılan taş kömürü, linyit, uranyum, toryum gibi madenler enerji üretiminde kullanılmaktadır. Bor, demir, bakır, mermer ihraç edilen madenlerimiz arasında yer alırken petrol ve doğal gaz farklı ülkelerden ithal edilmektedir.

MADEN	KULLANILDIĞI ALAN	ÇIKARILDIĞI YER
 DEMİR	İnşaat ve Sanayi kuruluşları olmak üzere birçok alanda yaygın olarak kullanılır.	Sivas (Divriği), Malatya (Hekimhan), Balıkesir, Kahramanmaraş
 LİNYİT	Isınma ve termik santrallerinde enerji üretimi olarak kullanılır	Manisa (Soma) Kütahya (Tavşanlı) Muğla (Yatağan) Kahramanmaraş (Elbistan)
 BAKIR	Elektrik, elektronik sanayi, mutfak eşya yapımı, süs eşyaları yapımında kullanılır.	Artvin (Murgul), Kastamonu (Küre), Elazığ (Maden)
 TAŞ KÖMÜRÜ	Demir-çelik fabrikalarında kullanılır.	Zonguldak
 BOR	Jet, roket yakıtı, sabun deterjan, lehim, fotoğrafçılık, tekstil, cam, kâğıt gibi daha birçok eşya yapımında kullanılır.	Kütahya Balıkesir ve Eskişehir
 KROM	Çeliği sertleştirmede de paslanmaz çelik yapımında kullanılır.	Elazığ (Guleman), Muğla (Fethiye - Köyceğiz),
 BOKSİT	Elektrik-elektronik sanayi, uçak – otomotiv sanayi, inşaat sektörü ev eşya yapımında kullanılır.	Konya (Seydişehir), Antalya (Akseki)
 PETROL	Yakıt dışında poşet yapımı gibi birçok alanda kullanılır.	Batman, Adıyaman ve Siirt

ORMANCILIK

- İnsanların orman ürünlerine ve hizmetlerine olan ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yaptıkları faaliyetlerin tümüne **ormancılık** denir.
- Türkiye'deki ormanların %79'u kıyı bölgelerinde yer alırken, iç bölgelerde orman varlığı yalnızca %21 'dir.
- Ülkemizdeki ormanların önemli bir kısmı Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında bulunur. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde ise orman varlığı azdır.

- Türkiye'de ormanların dağılışını etkileyen en önemli faktör nemlilik ve yağıştır. Bununla birlikte; yer şekilleri, yükselti, toprak özellikleri gibi faktörler de ormanların dağılışını etkiler.
- Ormanlardan kâğıt üretimi, kereste üretimi, mobilya üretimi, yakacak üretimi, ilaç ve kozmetik üretimi gibi birçok alanda faydalanılmaktadır.
- Ormanlık faaliyeti insanlara iş imkânı sağlamaktadır.

HİZMET SEKTÖRÜ

- İnsanlara hizmet eden insanların ihtiyaçlarını karşılayan iş kollarına **hizmet sektörü** denir.
- Eğitim, sağlık, ulaşım, bankacılık gibi faaliyet alanları hizmet sektörü içinde yer alır.
- Gelişmiş ülkelerde hizmet sektöründe çalışan insan oranı sanayi ve tarıma göre yüksektir.
- İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Samsun, Kayseri, Konya, Bursa, Antalya, Adana gibi şehirler hizmet sektörünün gelişme gösterdiği önemli şehirlerimizden bazılarıdır.

ÇEVREMDEKİ MESLEKLER

MESLEK NEDİR?

- İnsanların hayatını devam ettirebilmek ve geçimini sağlamak için yaptığı sürekli işe **meslek** denir.
- Meslekler istek ve ihtiyaçlardan ortaya çıkmıştır. Bir insan tek başına bütün istek ve ihtiyaçlarını karşılayamaz. Bu sebeple toplumda farklı meslek dalları ortaya çıkmıştır. Eğitim için öğretmenlik, hastalıkların tedavisi için doktorluk, çevre temizliği için temizlik görevlileri, güvenliğimizin sağlanması için polislik, yangınların söndürülmesi için itfaiyecilik gibi.
- İnsanların yaşadıkları çevrede yapılan ekonomik faaliyetler kişilerin meslek seçimi üzerinde etkilidir. Bir yerde hangi iş kolu yaygınsa orada o iş koluna dayalı meslekler ortaya çıkmıştır. Örneğin, turizmin yaygın olduğu bölgelerde turist rehberliği, maden çıkarılan yerde madencilik gibi meslekler yaygındır.
- Toplumun ihtiyaçlarının değişmesi sonucu zaman içinde bazı meslekler önemini kaybetmiş ve ortadan kalkma sürecine bile girmiştir. Bunun yanında yeni ihtiyaçların ortaya çıkması sonucunda yeni meslekler ortaya çıkmıştır. Örneğin, geçmişte ulaşım atlar ile yapılırdı. Bu nedenle de nalbantlık mesleği oldukça yaygındı. Günümüzde ise ulaşım otomobil veya daha farklı araçlar kullanılmaya başlandığı için bu araçların tamirciliği bir meslek olarak ortaya çıkmıştır.

- Teknolojinin gelişmesi de birçok yeni mesleğin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Youtuberlık, bilgisayar programcılığı, pilotluk, yazılım mühendisliği, uzay mühendisliği, reklamcılık günümüzün yaygınlaşan mesleklerindedir.

TARIM ve HAYVANCILIĞA DAYALI MESLEKLER

- Köy ve kasaba gibi kırsal alanlarda insanlar genellikle tarım ve hayvancılık yaparak geçimlerini sağlar.
- Tarımın yoğun yapıldığı yerde ön plana çıkan meslekler çiftçilik ve ziraat mühendisliğidir.
- Hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde veterinerlik, besicilik, arıcılık, kasaplık, balıkçılık, dericilik, ipekböcekçiliği ve çobanlık gibi meslekler gelişme göstermiştir.

ORMANCILIĞA DAYALI MESLEKLER

- Ormanlar yağış ve nemin yeterli olduğu yerlerde daha fazla görülür. Ormanlar kâğıt, mobilya, kereste üretiminde kullanıldığı gibi yakıt olarak da kullanılmaktadır.
- Bu nedenle ormancılık faaliyetlerinin geliştiği yerlerde orman işçiliği, orman mühendisliği, orman muhafaza memurluğu, mobilyacılık, kerestecilik ve odunculuk gibi meslekler yaygındır.

SANAYİ ve TİCARETE DAYALI MESLEKLER

- Fabrika işçiliği, gıda mühendisliği, tornacılık, makine teknisyenliği, kimyagerlik, otomobil tamirciliği sanayi tesislerinin bulunduğu çevrede öne çıkan mesleklerden bazılarıdır. Bunun yanında sanayinin geliştiği yerlerde ticarete bağlı olarak tüccarlık ve uzun yol şoförlüğü gibi meslekler ortaya çıkmıştır.

TURİZME DAYALI MESLEKLER

- Turizmin geliştiği yerlerde turist rehberliği, aşçılık, garsonluk, cankurtaranlık, resepsiyonistlik, otel işletmeciliği gibi meslekler gelişmiştir.

MADENCİLİĞE DAYALI MESLEKLER

- Madencilik faaliyetlerine bağlı olarak maden işçiliği, maden mühendisliği, kuyumculuk gibi meslekler gelişmiştir.

HİZMET SEKTÖRÜNE DAYALI MESLEKLER

- Öğretmenlik, avukatlık, otobüs şoförlüğü, terziilik, doktorluk ve emlakçılık hizmet sektörüne bağlı olarak gelişen mesleklerden bazılarıdır.

EKONOMİ ve YAŞAM

EKONOMİ ve SOSYAL HAYAT

- İnsanlar geçimlerini sağlamak ve ihtiyaçlarını karşılamak için ekonomik faaliyetlerde bulunurlar.
- Ekonomik faaliyetler insanların sosyal hayatlarını etkilemektedir.
- İnsanın diğer bireylerle kurduğu ilişkiler ve toplum içindeki yaşam biçimine **toplumsal hayat** denilmektedir.
- Ekonomik faaliyetler insanların sosyal hayatlarını etkilemektedir. Bir çevrede yapılan ekonomik faaliyetler değiştiğinde insanların sosyal yaşamlarında da değişiklikler gözlenir. Ekonomik faaliyetlerin geliştiği yerlerde nüfus artar ve insanların refah seviyesi yüklemektedir.

- Ülkemizde sanayi gelişmeden önce temel ekonomik faaliyetler, tarım ve hayvancılıktı.
- Tarımsal faaliyetlerde insan gücüne duyulan ihtiyaç fazlaydı. Büyük evlerde geniş aile şeklinde bir yaşam söz konusu idi. İnsanların sosyal hayatları buna göre şekilleniyordu. İnsanlar ihtiyaçlarının büyük bir kısmını kendileri karşılamaktaydı. Zamanla teknolojik gelişmeler sonucunda şehirleşme ve buna bağlı olarak yeni iş imkânları sonucunda köyden kente göçler yaşandı. Geniş aile yapısından çekirdek aile yapısına geçildi.

- İnsanlar düğün, kına gecesi ve sünnet gibi sosyal aktivitelerini evlerinin önünde yapardı. Ailelerinden gördükleri kültürel değerleri korumaya özen gösterirlerdi. İnsanlar arasında yardımlaşma ve dayanışma duygusu oldukça güçlüydü.
- Eğitim, sağlık, ulaşım ve bankacılık alanındaki gelişmeler insanların sosyal yaşamlarında değişikliğe neden oldu. İnsanlar kazandıkları para ile konut satın alma veya kiralama yoluyla barınma ihtiyacını karşıladı. Manav, market ve pazar yerlerinden beslenme ihtiyaçlarını giderdi. Sinema, tiyatro, spor, gezi, eğlence gibi kültürel etkinlikler insanların sosyal hayatlarının bir parçası hâline geldi.

ÜRETİM SERÜVENİ

ÜRETİM, DAĞITIM ve TÜKETİM AĞI

- Ekonomik faaliyetler sonucu çeşitli ürünler (mallar) üretilir.
- Ekonomide insanların ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılamak amacıyla alınıp satılan, somut varlıklara **mal** denir.
- Günlük hayatta kullandığımız eşyaların bir kısmı işlem görmemiş (Hammadde) bir kısmı da çeşitli işlemlerden geçerek kullanılabilir hale gelmiştir (İşlenmiş madde).
- Kullandığımız ürünler bizlere ulaşana kadar üretim, dağıtım ve tüketim aşamalarından geçer.
- Ekonomik faaliyetler sonucunda yeni bir mal elde edilmesine **üretim** denir. Örneğin; ayçiçeğinden yağ, keresteden mobilya üretilmesi gibi.
- Üreticiler tarafından elde edilen malların, üretildiği yerden tüketiciler tarafından satın alınacağı yere çeşitli araçlarla taşınmasına **dağıtım** denir. Örneğin; fabrikalarda üretilen salça, bisküvi, peynir gibi ürünlerin ulaşım araçları ile marketlere taşınması.
- Üretilen malların ihtiyacı olan insanlar tarafından satın alınması ve kullanılıp harcanmasına **tüketim** denir. Örneğin; satışa sunulan kıyafet, deterjan, elektronik eşya ve ilaç gibi malların tüketiciler tarafından satın alınması ve kullanılıp harcanması.

EKONOMİ İÇİN YENİ FİKİRLER

GİRİŞİMCİ KİMDİR ve ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

- Yeni iş alanları oluşturarak veya mevcut işleri daha kazançlı duruma getirerek mal veya hizmet üretmeye **girişimcilik** denir.
- Fırsatları değerlendirerek, değişen şartlara uyum sağlayan, yeni iş alanları oluşturan veya mevcut işleri geliştiren mal veya hizmet üreten kişilere ise **girişimci** adı verilir.
- Girişimciler, insanlara iş imkânı sunarak ülke ekonomisine katkıda bulunurlar. Ayrıca girişimcilerin kurdukları tesislerde üretim gerçekleştirilir. Gerçekleştirilen üretimle hem ülke ekonomisi gelişir hem de insanların ihtiyaçları karşılanmış olur.

- Girişimciler yeni bir iş fikrini hayata geçirirken belli aşamaları takip etmeleri gerekmektedir. Bu aşamalar;

Ne üreteceğine veya insanlara hangi hizmeti sunacağına karar verir.

Üretim yapacağı veya hizmet sunacağı yere karar verir.

İş fikrini hayata geçirmek için ön hazırlıklar yapar.

Üretim yapar veya hizmet sunar.

Üretimi yapılan ürünün dağıtımını gerçekleştirir.

- Ortak amaç ve çıkarlar doğrultusunda insanların güçlerini birleştirerek birlikte hareket etmelerine **iş birliği** denir.
- İş birliği sayesinde kişiler hedeflerine daha kolay ulaşır. Girişimcilerin iş birliği yapması yeni iş fikirlerinin daha kolay ortaya çıkmasını sağlar.
- Ülkemizde önemli genç girişimciler vardır. Bunlardan bazıları;

NEVZAT AYDIN – YEMEK SEPETİ

BAŞAK TAŞPINAR – ARMUT.COM

DEMET MUTLU – TRENDYOL

EREN BALI - UDEMY

SİDAR ŞAHİN - PEAK GAMES

L. ERTUĞRUL – E. TEKSTİL

HAKLARINI BİLEN TÜKETİCİ

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ KİMDİR?

- Herhangi bir malı satın alarak kullanan, para karşılığı hizmetlerden yararlanan kişilere **tüketici** adı verilir.
- Günlük hayatımızda tüketici olarak çeşitli sorunlarla karşılaşabiliriz. Herhangi bir sorunla karşılaştığımızda mutlaka hakkımızı aramalıyız. Yani bilinçli tüketiciler olmalıyız.
- Haklarını bilen, ihtiyacına göre alışveriş yapan, herhangi bir ayıplı malla karşılaştığında haklarını arayan, aldığı ürünün fişini, faturasını ve garanti belgesini alan kişiye **bilinçli tüketici** denir.
- Herhangi bir mal veya hizmeti satın alan kişinin yasal olarak sahip olduğu haklara **tüketici hakları** denir.
- Hatalı, eksik, yırtık, tarihi geçmiş kısaca herhangi bir kusuru olan etiketinde, ambalajında, reklamında bildirilenlere uymayan ürünlere **ayıplı ürün** denir.

- Ülkemizde tüketici haklarını korumak için Tüketicuyu Koruma Kanunu çıkarılmıştır. Tüketicilerin karşılaştığı sorunlar bu kanuna göre çözüme kavuşturulur.

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ NASIL DAVRANMALIDIR?

- Alışverişten önce mutlaka eksiklerini belirler ve ona göre alışveriş listesi hazırlar.

- Alacağı ürünün marka olmasından çok sağlam mı ve ayıplı bir tarafı var mı onu kontrol eder.

- Alacağı ürünün fiyatının bütçesine uygun olmasına dikkat eder.

- Alacağı ürünün TSE damgasının olmasına dikkat eder.

- Alacağı ürünün üretim ve son kullanma tarihine dikkat eder.

- Satın aldığı ürünün fişini, faturasını, varsa garanti belgesini (teknolojik aletlerde) ve kullanım kılavuzunu mutlaka almalıdır.

- Aldığı ürün ayıplı mal ise mutlaka kusurunun giderilmesini ya da değişimini istemeli yani hakkını aramalıdır.

- Ayıplı mal satın aldığımızda ürün değiştirilmez veya geri alınmazsa haklarımız arayacağımız bazı kuruluşlar vardır. Bunlar;

**TÜKETİCİ
MAHKEMELERİ**

**TÜKETİCİ
SORUNLARI
HAKEM
HEYETLERİ**

**GÜMRÜK ve
TİCARET
BAKANLIĞI**

**TÜKETİCİNİN
ve REKABETİN
KORUNMASI
GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ**

**ALO 175
TÜKETİCİ DANIŞMA HATTI**

TÜBİS
TÜKETİCİ BİLGİ SİSTEMİ
türkiye.gov.tr

**175 ALO
TÜKETİCİ
HATTI**

**TÜKETİCİ
BİLGİ
SİSTEMİ**

- Tüketici Hakları Rehberi'nde yer alan tüketici haklarımız vardır. Bunlar;

Taksitli Satış: Satıcının malın teslimini üstlendiği, tüketicinin ücreti kısım kısım ödediği satış türüdür. Tüketici, 7 gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin taksitle satış sözleşmesinden cayma hakkına sahiptir.

Kapıdan Satışlar: İş yeri ve fuar gibi satış mekânları dışında yapılan satışlardır. Tüketici 14 gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin sözleşmeden cayma hakkına sahiptir.

Fiyat Etiketi: Satışa sunulan malların üzerine satış fiyatını gösteren etiket konulması zorunludur. Etiket veya listede belirtilen fiyat ile kasa fiyatı arasında fark olması durumunda tüketici lehine olan fiyat uygulanır.

Mesafeli Satış: İnternet ve telefon gibi iletişim araçlarıyla yapılan satışlar mesafeli satış olarak adlandırılır. Satıcı en geç 30 gün içinde ürünü teslim etmeli ve Tüketici 14 gün içinde gerekçe göstermeksizin sözleşmeden cayma hakkına sahiptir.

Garanti Belgesi: Üreticiler ürettikleri, ithalatçılar ithal ettikleri mallar için garanti belgesi düzenlemelidir. Garanti belgesinin onaylanarak tüketiciye verilmesi sorumluluğu, satıcıya aittir. Garanti süresi, malın teslim alındığı tarihten itibaren en az iki yıldır.

Ticari Reklamlar ve İlanlar: Tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici, tüketicinin can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürücü, şiddet hareketlerini ve suç işlemeyi özendirici reklamlar ve ilanlar yapılamaz. Bu tür reklamlar veya ilanlar hakkında şikâyetlerimizi www.tuketiciakademisi.gov.tr adresine yapabiliriz.